COMPARISON OF ELECTRICITY USAGE BEHAVIOR BETWEEN TRAINEES AND MASS MEDIA RECEIVERS: AN APPLICATION OF PLANNED BEHAVIOR THEORY

TANARAT THIENGKAMOL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004

ISBN 974-04-5354-6
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าระหว่างผู้รับการอบรมและผู้รับสื่อ: ประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
(COMPARISON OF ELECTRICITY USAGE BEHAVIOR BETWEEN TRAINEES AND MASS MEDIA RECEIVERS: AN APPLICATION OF PLANNED BEHAVIOR THEORY)

ธนะรัตน์ เที่ยงกมล 4436143 ENTM/M

วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สมพงษ์ ธงชัย, Ph.D.,รัชชานนท์ ศุภพงศ์พิเชฐ, พบ.ด.,พิจักษณ์ หิญชีระนันท์, M.Sc., เสกสรร ทองคำบรรจง, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ พฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าระหว่างผู้รับการอบรมและผู้รับสื่อ เพื่อค้นหาว่ากลุ่มใดมีพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากกว่ากัน โดยประยุกต์ใช้ตัวแปรจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน 5 ตัว ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปร พฤติกรรม ความตั้งใจทำพฤติกรรม ทัศนคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรู้บังคับพฤติกรรมตนเอง โดยนำมาสร้างสมการโครงสร้างเพื่อประโยชน์การปรับเปลี่ยนให้เกิดพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าอย่างเป็นรูปธรรม

ประชากรเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ประชาชนในเขตบางซื่อ โดยการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ร่วมกับการกำหนดโควตา โดยการเลือกเอากลุ่มผู้ผ่านการฝึกอบรมอนุรักษ์พลังงาน และกลุ่มผู้รับสื่อประหยัดพลังงานไฟฟ้ารวมจำนวนทั้งสิ้น 200 คนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่แตกต่างกัน 3 กลุ่มดังต่อไปนี้ 1)กลุ่มผู้ผ่านการอบรม 2)กลุ่มผู้รับสื่อประหยัดไฟฟ้าบ่อยกว่าอาทิตย์ละครั้ง และ 3)กลุ่มผู้รับสื่อประหยัดไฟฟ้าน้อยกว่าอาทิตย์ละครั้ง โดยเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากพื้นฐานทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเพื่อทำการวัดค่าตัวแปรแต่ละตัว เพื่อนำมาเปรียบเทียบในกลุ่มทั้ง 3 กุล่มดังที่กล่าวข้างต้น นอกจากนี้ ยังได้ทำการวัดการส่งผลของตัวแปรแต่ละตัวต่อตัวแปรอื่นๆ ในสมการโครงสร้างเพื่อประโยชน์ในเชิงปฏิบัติด้วย

โดยผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1). จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงพหุแบบสองทาง พบว่า การฝึกอบรมทำให้เกิดความแตกต่างในคะแนนตัวแปรพฤติกรรมตามแผนอย่างน้อย 1 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง (ค่า Multivariate F-Test เท่ากับ 28.350) และการรับสื่อไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในคะแนนตัวแปรพฤติกรรมตามแผน (ค่า Multivariate F-Test เท่ากับ .324) นอกจากนั้นยังพบว่า การฝึกอบรม และการรับสื่อไม่ได้มีอิทธิพลต่อกันในการทำให้เกิดความแตกต่างในคะแนนตัวแปรพฤติกรรมตามแผน (ค่า Multivariate F-Test เท่ากับ 1.388)

2). จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงพหุแบบทางเดียว พบว่า การฝึกอบรมทำให้เกิดความแตกต่างในคะแนนตัวแปรพฤติกรรมตามแผนอย่างน้อย 1 ตัวระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มข้างต้น (ค่า Multivariate F-Test เท่ากับ 13.437)

3). จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า กลุ่มผู้รับการอบรมมีคะแนนพฤติกรรม คะแนนความตั้งใจ, และคะแนนทัศนคติสูงกว่า กลุ่มผู้รับสื่อ โดยมีค่า F-Statistic เท่ากับ 66.707, 34.298, และ 33.832 ตามลำดับ โดยที่คะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และคะแนนการบังคับรู้พฤติกรรมตนเองไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มโดยมีค่า F-Statistic เท่ากับ 0.469 และ 1.086 ตามลำดับ

4). จากการวิเคราะห์ด้วยสมการโครงสร้าง พบว่าการส่งผลของตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีการส่งผลดังนี้ ทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม 44.0% การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีผลต่อพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม 8.0% การบังคับรู้พฤติกรรมตนเองมีผลต่อพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม 36.0% และความตั้งใจมีผลต่อพฤติกรรมโดยตรง 25.0%

133 หน้า. ISBN 974-04-5354-6

COMPARISON OF ELECTRICITY USAGE BEHAVIOR BETWEEN TRAINEES AND MASS MEDIA RECEIVERS: AN APPLICATION OF PLANNED BEHAVIOR THEORY

TANARAT THIENGKAMOL 4436143 ENTM/M

M.Sc.(TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

THESIS ADVISORS: SOMPONG TONGCHAI, Ph.D., RACHANONT SUPAPONGPICHATE, Ph.D., PIJUCK HINCHIRANAN, M.Sc., SAKESAN THONGKHAMBANCHONG, Ph.D.

ABSTRACT

The objective of this research was to compare electricity saving behavior between trainees and mass media receivers to identify the group that performed more electricity saving behavior by applying 5 dependent variables from Theory of Planned Behavior consisting of Behavior, Intention, Attitude, Subjective Norm, and Perceived Behavioral Control and bringing 5 variables to construct Structural Equation Modeling (SEM) for benefits in manipulating and adapting electricity saving behavior more concretely.

Target population of this research was 200 samples residing in Bangsue District. The sample was selected by purposive sampling in combination with quota sampling by selecting trainees who participated in an electricity saving course and non-trainees who received electricity saving media. The samples were classified into 3 different groups which were: 1)trainee group; 2)non-trainees who were exposed to electricity saving media at least once a week and; 3)non-trainees who were exposed to electricity saving media less than once a week. Subjects were given a questionnaire based on the Theory of Planned Behavior to measure the value of each variable in order to compare the difference among 3 groups. In addition, the structural equation modeling was constructed to measure the effect of each variable on behavior variables.

Results of this research were as follows:

1). 2-Ways Multivariate Analysis of Variance (2-Ways MANOVA) identified that training had an influence on difference in mean of samples of at least 1 variable in Theory of Planned Behavior (Multivariate F-Test = 28.350), and media receiving had no influence on difference in mean of variables in Theory of Planned Behavior(Multivariate F-Test = .324). Moreover, it was found that there was no interaction effect between training and media exposure (Multivariate F-Test = 1.388).

2). One-Way Multivariate Analysis of Variance (One-Way MANOVA) showed that training had an influence on difference in mean of at least 1 variable in Theory of Planned Behavior among 3 groups stated above (Multivariate F-Test = 13.437).

3). Analysis of Variance (ANOVA) identified that the trainee group had a higher score on electricity saving behavior, intention to save electricity, and attitude toward saving electricity with F-Statistic = 66.707, 34.298, and 33.832 consecutively. Scores on subjective norm on electricity saving and perceived behavioral control on saving electricity were not different among the 3 groups with F-Statistic = 0.469 and 1.086 consecutively.

4). Structural Equation Modeling (SEM) showed the influence of each variable in Theory of Planned Behavior on electricity saving behavior as follows: Attitude Toward Saving Electricity had a total effect on Behavior 44.0%, Subjective Norm on saving electricity had a total effect on Behavior 8.0%, Perceived Behavioral Control on saving electricity had a total effect on Behavior 36.0% and Intention to Save Electricity had a direct effect on Behavior 25.0%.

KEY WORDS : THEORY OF PLANNED BEHAVIOR/ ELECTRICITY SAVING/ TRAINING/ MASS MEDIA/ MEDIA RECEIVER/ BEHAVIOR/ ATTITUDE

133 pp. ISBN 974-04-5354-6